

หมอดิน กทม. ใช้น้ำหมักชีวภาพ ปลูกผักอินทรีย์...ได้ผักสดเพื่อสุขภาพ

สารคดีที่ 1 /2550

ประกิต เพ็งวิชัย รายงาน

เกษตรอินทรีย์ คือการทำเกษตรกรรมโดยพึ่งพากลไกธรรมชาติ ยึดหลักการสร้างสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ปฏิเสธกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) และการใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด ทั้งปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต เน้นการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นฟูระบบนิเวศ ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยธรรมชาติ เช่น ปลูกตะไคร้หอมเป็นพืชร่วมในแปลงผักคะน้า เพื่อขับไล่แมลงศัตรูพืชของผักคะน้า รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองด้านปัจจัยการผลิต

การบริโภคผักอินทรีย์จากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันทั่วโลกต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าอาหารที่ได้จากกระบวนการเกษตรอินทรีย์ คืออาหารที่ดีที่สุดต่อสุขภาพ โดยเฉพาะคนกรุงที่หมดเวลาไปกับการทำมาหากิน ชีวิตและสุขภาพจึงได้รับความสนใจสำหรับผู้บริโภคปลอดสารพิษ หรือผักอนามัย คือผักที่ใช้สารเคมีในการปลูกได้ ผู้ที่บริโภคผักเกษตรอินทรีย์ นอกจากจะมีสุขภาพดี ปลอดภัยจากสารเคมีแล้ว ยังได้ช่วยให้เกษตรกรไทยมีสุขภาพแข็งแรงและมีรายได้ที่มั่นคง และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ลุงประเสริฐ

ลุงนอร์

คุณประเสริฐ สุขถาวร หมอดินอาสาประจำเขตหนองจอก กทม. หนึ่งในสมาชิกชมรมเกษตรธรรมชาติหนองจอก เล่าให้ฟังว่าปี 2538 คุณประเสริฐ ได้เข้ามาซื้อที่ดิน จำนวน 30 ไร่ ในเขตหนองจอก เพื่อสร้างสถานที่พักผ่อน ทำบ่อตกปลาและเลี้ยงปลา ในช่วงเวลานั้นได้เห็นเกษตรกรบริเวณใกล้เคียงทำนาโดยใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกันมากทุกสัปดาห์ และสารเคมีทางการเกษตรเหล่านั้น สุดท้ายก็ปนเปื้อนในแม่น้ำลำคลอง และมีผลกระทบต่อคุณประเสริฐ คือเกษตรกรและประชาชนทุกครัวเรือนก็อาศัยใช้น้ำในคลองแสนแสบสำหรับการบริโภคและอุปโภค เนื่องจากไม่มีน้ำประปาหรือน้ำบาดาล ประชาชนทุกคนต้องได้รับสารพิษทางการเกษตร ต้องหาหมอ กินยาทุกเดือน ทำให้เกษตรกรรู้ถึงพิษภัยจากสารเคมี จึงลด ละเลิกการใช้สารเคมี

คุณประเสริฐ กล่าวว่า “ในเรื่องนี้ผมได้ร่วมกับคุณโนรี แฝ็กฝน เป็นแกนนำชักชวนเพื่อนเกษตรกรและประชาชน รวมตัวกันจัดตั้งชมรมเกษตรธรรมชาติหนองจอก ขึ้นในปี 2541 เพื่อให้ความรู้ในพิษภัยของสารป้องกันและกำจัดศัตรูทางการเกษตร มีการรณรงค์การใช้สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน (IPM) ระยะแรกมีการจัดตั้งชมรมเกษตรธรรมชาติหนองจอก จัดอบรมในทุกวันเพื่อให้เกษตรกร ลด ละ เลิกการใช้สารกำจัดศัตรูพืช มีการจัดมหกรรมเกษตรอินทรีย์ในเขตหนองจอก”

สำหรับพื้นที่สวนผักของคุณประเสริฐ บอกว่าแรกเริ่มสภาพฟาร์มของตนเป็นบ่อเลี้ยงปลาและใช้คันบ่อเป็นแปลงสำหรับการปลูกพืชผักอินทรีย์ ดินในแปลงปลูกพืชเป็นดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีสภาพกรด-ด่าง ต่างกัน การปรับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศแปลงผัก ในช่วงแรกมีการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และมีการปรับนิเวศวิทยาให้เหมาะสมกับการปลูกพืชอินทรีย์ โดยไม่มีการกำจัดแมลง หรือสิ่งมีชีวิตใดๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติเพื่อสร้างสมดุลในระบบนิเวศน์ กลับนำแมลง ได้แก่ ตัวเบียนและจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ ปล่อยในพื้นที่ ตลอดจนปรับปรุงดินโดยใช้อินทรีย์วัตถุ ใส่ในแปลงปลูกเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืช ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิด แต่เพิ่มธาตุอาหารให้พืชโดยการใช้น้ำหมักชีวภาพ การใช้ปุ๋ยหมัก การใช้น้ำหมักชีวภาพ สูตรของคุณประเสริฐทำขึ้นเอง โดยใช้สารเร่ง พด.7 ของกรมพัฒนาที่ดินเป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์ ป้องกันแมลงรบกวนพืชผัก จำนวน 1 ชอง นำมาคลุกเคล้ากับพืชสมุนไพร (30 กิโลกรัม) ที่หั่นสับย่อยเป็นชิ้นเล็กคนผสมให้เข้ากันกับน้ำ (30 ลิตร) และน้ำตาลทราย (10 กิโลกรัม) ที่หั่นใส่ลงในภาชนะเก็บไว้ในที่ร่ม ประมาณ 20 วัน ก็นำออกมาใช้ฉีดพ่นในแปลงสวนผัก สูตรน้ำหมักชีวภาพดังกล่าวรับรองคุณภาพได้ผล 100% ขณะนี้สามารถปลูกผักปลอดสารพิษเกือบทุกชนิดสับเปลี่ยนได้ตามฤดูกาล เป็นการจัดการระบบนิเวศ และสร้างสมดุล ปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน ทั้งชนิดพืช ประเภทผักกินใบ กินผลและกินดอก

“ผมเชื่อว่า คุณพ่อบ้านแม่บ้านก็คหฤขภาพครอบครัว กินดีมีสุข ปลอดภัยสารพิษ ลองหันมาช่วยกันรณรงค์บริโภคและอุดหนุนผลผลิตจากฟาร์มเกษตรอินทรีย์กันดีกว่าครับ ยิ่งปลูกพืชผักเกษตรอินทรีย์ ยิ่งสะดวก เพราะไม่ต้องเสียเวลาดำยาฆ่าแมลง ไม่รู้สึกรบกวนเมื่อกินผักซ้ำ เพราะเราสามารถเปลี่ยนเมนูลิ้มรสไปได้เรื่อยๆ ผักเกษตรอินทรีย์จะไม่เหม็นเหมือนผักตลาด เมื่อกินจนชิน จะรู้สึกว่ามีรสหวานเป็นธรรมชาติ อร่อยโดยไม่ต้องปรุงแต่ง ไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพ” คุณประเสริฐ กล่าว

เคล็ดลับการปลูกผักก็อย่างเราใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำสูตรสมุนไพรประเภทรสขม มีคุณสมบัติเอาไว้กำจัดแบคทีเรีย ขมิ้นชัน ตะไคร้หอม พริก หนอน ตายหยาก ไบยาสูบ เป็นต้น นำมาฉีดพ่นขับไล่แมลง ปลอดภัยจากสารพิษ

สูตรส่วนผสมปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.7

- สมุนไพร 30 กิโลกรัม
- น้ำตาลทราย 10 กิโลกรัม
- น้ำ 30 ลิตร
- สารเร่ง พด.7 1 ชอง

ขั้นตอนการเตรียมแปลงปลูกผัก

- ตัดหญ้าหรือดายหญ้าในแปลงปลูก แล้วพรวนดินย่อยดินให้ละเอียด
- กำจัดหญ้าหรือคราดหญ้าออกจากแปลงนำหญ้าที่คราดหญ้าออกจากแปลงนำหญ้าที่คราดหรือกำจัดออกนำไปทำปุ๋ยหมัก
- โรยปุ๋ยคอก อัตรา 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร
- ตีดินให้เข้ากัน โดยย่อยดินให้ละเอียด พร้อมทั้งขึ้นรูปแปลงปลูกตามความเหมาะสม
- โรยปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพให้ทั่วแปลงปลูกในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร
- รดน้ำหรือพ่นน้ำหมักชีวภาพ ลงในแปลงปลูก อัตรา 5 ลิตรต่อน้ำ 1,000 ลิตร ต่อพื้นที่ 1 ไร่ โดยใช้ผสมลงไปในระบบการให้น้ำแบบพ่นฝอย จำนวน 2 ครั้ง ในเวลาเช้าและเย็น คลุมด้วยฟางเพื่อรักษาความชื้น

-การใช้น้ำหมักชีวภาพทุก ๆ 7 วัน ในอัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

-การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนกำจัดวัชพืช

สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่คุณประเสริฐ สุขถาวร ชมรมเกษตรธรรมชาติหนองจอก แขวงหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530 โทร.0-2989-9690 หรือ คุณนิสสุตา ทองคำพันธ์ สถานีพัฒนาที่ดินกรุงเทพมหานคร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ โทร.0-2579-1268